

Leo Trotskij

En smal eller bred fraktion?

Brev till Nin 27 september 1931

Käre vän:

Först och främst vill jag reda ut den omstridda frågan inom vänsteroppositionen: en smal eller bred fraktion? Jag känner till vad du och kamrat Lacroix anser i frågan. Kamrat M[olinier] har inte skickat den utlovade rapporten än.

Jag måste erkänna att grunden för denna tvist fortfarande inte står klar för mig. Som jag kan se av ditt brev, ställdes frågan igår på följande sätt när det gäller Katalonien: bör vi uppmana arbetarna att gå med i det officiella kommunistpartiet eller i Katalanska federationen?

Av ditt senaste brev framgår att Katalanska federationen utesluter vänsteroppositionen från sina led, dvs. uppför sig på samma sätt som partiet. Detta faktum är i sig ganska logiskt. Högerflygeln och centristerna uppvisar samma fientlighet mot bolsjevik-leninisterna i alla länder, med början i Sovjetunionen. Det skulle vara märkligt om Spanien vore ett undantag i detta avseende. Tvärtom, med tanke på den revolutionära situationen i Spanien, kommer alla politiska processer (inklusive alla misstag) mycket snabbt fram till sin logiska slutpunkt.

Men ska vänsteroppositionen fortsätta att uppmana arbetarna att gå med i Katalanska federationen? Jag kan inte inse det! Vi kan givetvis försöka skapa kärnor i Katalanska federationen för att rekrytera så många anhängare som möjligt med tanke på att Mauríns organisation oundvikligen kommer att kollapsa. Vi kan skicka in enskilda kamrater i Federationen i detta syfte. Men kan vi öppet uppmana icke partianslutna arbetare att gå med i Federationen? Aldrig i livet! Det vore ett mycket allvarligt misstag, och skulle inte bara försvaga utan även vanhedra vänsteroppositionen.

Formellt står frågan om det officiella partiet annorlunda, eftersom vi inte har tagit avstånd från tanken att vinna över Komintern och därmed var och en av dess sektioner. Det har alltid förefallit mig att många kamrater har underskattat det officiella kommunistpartiets utvecklingsmöjligheter i Spanien. Jag har skrivit till dig om det mer än en gång. Att betrakta det officiella partiet som en fiktiv mängd, att vända det ryggen, förefaller mig vara ett stort misstag. Tvärtom: gentemot det officiella partiet bör vi hålla fast vid en politik som går ut på att förena leden. Men denna uppgift är inte så enkel. Så länge vi förblir en svag fraktion är det i allmänhet ogenomförbart. I det officiella partiet kan vi konsolidera en enhetstendens först när vi har blivit en kraft att räkna med.

Motståndarna till den ”breda fraktionen” svarar: Men om vi grupperar ett stort antal arbetare kring oss, då förvandlas vi automatiskt till ett andra parti. Jag måste erkänna att detta argument förvånar mig. Om vi ska resonera på ett sådant formalistiskt sätt, då måste bolsjevik-leninisterna, för att undvika risken att det bildas ett andra parti, helt försvinna från jordens yta. Det är precis vad stalinisterna vill. Politisk malthusianism är den mest onaturliga av alla varianter av malthusianism. Varje politisk tendens som tror på sin egen styrka kan inte låta bli att sträva efter att samla största möjliga massor runt sig själv. Det är möjligt att komma till partiet på olika vägar. Om vänsteroppositionen blir starkare än det nuvarande officiella partiet, då kommer det att göra det möjligt för oss att kämpa med hundrafalt större effektivitet för enhet i de kommunistiska leden, än nu när oppositionen fortfarande är svag. Är inte detta klart?

Men anhängarna av den ”smala fraktionen” kommer att svara att vänsteroppositionen endast kan uppta medvetna anhängare i sina led. Just precis! Men gäller inte samma sak också för

partiet? Allt handlar om detta: Vänsteroppositionen får inte rekrytera nya arbetare, nej, det är tvunget att hänvisa dem till det officiella partiet, där de får lära sig att trotskisterna är ”kontra-revolutionärer”. Då och först då kommer oppositionen ha rätt att befria dessa arbetare från deras illusioner, att omskola dem, att bota dem från det smittsamma stalinistiska förtalet. Egentligen kan jag inte förstå en så komplicerad mekanism.

Tillväxt och omfattningen av oppositionen

Jag anser att oppositionen inte bara har rätt utan också är skyldig att kring sig själv gruppera alla dem som kommer till den, som svarar på dess appeller och som den förmår nå fram till. Naturligtvis kommer de till en början vara långt ifrån övertygade och medvetna bolsjevik-leninister. Men detta innebär bara att vi på allvar måste ta itu med skolningen av våra anhängare. Inom ramen för denna skolning, kommer vi också in på frågan varför vi är för ett parti och varför stalinisterna är för två partier. Om tillströmningen till oss blir alltför kraftig (vilket knappast är att frukta!), då kan vi bilda en cirkel med sympatisörer. En oppositionell lokalorganisation som omfattar tjugo medlemmar kan runt sig samla två eller tre hundra sympatisörer. I denna sympatisörskrets är det nödvändigt att klargöra skillnaden mellan leninism och centrism. Sedan cirkeln under vår ledning har nått en viss nivå, kan den inbjuda representanter för det officiella partiet så att de kan lägga ut texten om sina ståndpunkter. Därmed kommer det att uppstå en diskussion mellan våra anhängare och stalinisterna. På detta sätt, och inte med malthusianska åtgärder mot reproduktion, så är det möjligt att åstadkomma en allvarlig försoning mellan vänsteroppositionen och partiet och finna en mycket säkrare väg mot ett enat parti.

Vänsteroppositionen skulle bli en sekt om den skulle komma fram till slutsatsen att dess enda uppgift är att *kritisera* det officiella partiets och de proletära massorganisationernas agerande. Den spanska revolutionen är ett faktum. En massa tid har redan gått förlorad, inklusive för den spanska vänsteroppositionen. Nästa år kommer vi inte att kunna återskapa den revolutionära situation som redan håller på att glida oss ur händerna bara genom att knäppa med fingrarna. Det är just i Spanien som oppositionen på kort tid kan växa till en stor kraft. Men det första villkoret för detta är att inte vara rädd för att bli till en kraft utan att sträva mot det.

På grund av ofullständig information är detta allt jag för närvarande kan säga om den omstridda frågan. Jag tar gärna emot kompletterande information.

Första offentliga publicering av brevet i *The Militant*, 14 november 1931

Översättning: *Martin Fahlgren*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Spanien](#)